

1889 10. Jan. 1895: 1. Beh. af Lovf. om Anvend. af indt. 5 Mill. Kr. af Statslaanet 1894. 1890

ikke ved, om andre have talt om. Det er muligt, og jeg beder derfor om Undskyldning, hvis jeg gentager, men jeg henholder mig atter til, at der har været en saa ubehagelig Uro i Salen i den sidste Timestid, at man meget vel har kunnet overheøre Bemærkninger derom. Det er, hvad der staar i Slutningen af § 1. Der staar: „Betales Rente og Afdrag“ — altsaa af disse Laan — „ikke i rette Tid, er Bestyrelsen for vedkommende Kommune paa Nationalbankens Begæring pligtig at foretage en ekstraordinær Skatteudskrivning til Tilvejebringelse af det fornødne Beløb.“ Det er en Bestemmelse, som forekommer mig høist ubelig, at man der overlader et Pengeinstitut en saadan ekstraordinær Ret til at paalægge Skat til Kommunen. Den højtærede Finansminister mente nu, at her skulde ikke være nogen Risiko, at Nationalbanken aldrig kunde komme i Risiko herved. Derom kan den højtærede Finansminister dog ikke udtale sig med fuld Sikkerhed. Om ikke den nuværende Slægt kan, saa kan dog den foregaaende Slægt vidne om, at Landejendomme have været i en saadan Værdi, at man solgte dem, blot for at være fri for at betale Skat af dem. Jeg haaber ikke, at det skal komme dertil igen, men i hvert Fald kan der under disse Tidens Tryk dog blive Tale om, at Kommunerne vanskelig kunne udrede de mange Renter og Afdrag, de skulle af med, og det forekommer mig da meget ubeligt, at Nationalbanken skal have en saadan Ret, som er foreslaaet, og at den ikke kan nøjes med den almindelige Rettergangsmetode og indtræbe Rente og Afdrag paa ganske almindelig Maade. Jeg vil henstille til det Udvalg, der faar med Sagen at gøre, at se lidt nærmere paa det sidste Stykke i § 1. Det er et ubehageligt Udslag af, hvad man i Almindelighed kalder Kapitalstherredømme, dette, at en Bank saadan skal have Hals og Haands Ret over Skattelegningen i Kommunerne, og jeg vil meget nødig have det indført i en Lov. — Til Slutning kun den ene Bemærkning, at jeg misunder ikke de Kommuner, som faa Del i det Laan her, fordi jeg tror, at selv de Kommuner, som skulle anlægge Jærnbaner nu, kunne trænge til al den Hjælp, de kunne faa. Men jeg mener ikke, at man kan sige om den Sag, at det er en almindelig Rettelse af de kommunale Byrder, og det

var det, der var Tale om i Fjor. Den Gang man gav — var det ikke 1,200,000 Kr.? — af Overskuddet, da vilde man dog gøre det under Paaskud af at lette de kommunale Byrder i Almindelighed, og saa gav man det dels til Alderdomsunderstøttelse og dels til adskilligt andet, men her er der ikke Tale om paa den Maade at lette Kommunernes Byrder. Det bliver kun mindste Parten af Landets Kommuner, der faa nogen Interesse af denne Lov, saa jeg vil gøre opmærksom paa, at man er borte fra den Vej, at man tog af Statskassen og søgte i Almindelighed at komme Kommunerne til Hjælp. For saa vidt kan man altsaa ikke anbefale dette Forslag. Men, som sagt, jeg erkender, at saaledes som Stillingen er, maa man ikke misunde de Kommuner, der skulle til at anlægge Jærnbaner og sætte sig store Renter og Afdrag, selv om man her rækker dem en hjælpende Haand.

Judenrigsministeren (Hørring):

Jeg vil gerne i Anledning af de Udtalelser, der kom fra den ærede sidste Taler om Bestemmelsen i Lovens § 1, sidste Stykke, give den Oplysning, at den Bestemmelse, som deri indeholdes, nemlig en Hjemmel for Laangiveren, Nationalbanken, til i Tilfælde af Misligholdelse af Laanekontrakten at forlange, at Kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe det fornødne Beløb til Betaling af Renter og Afdrag ved en ekstraordinær Skatteudskrivning, er et gammelt, bekendt Vilkaar i Kontrakter mellem Kommuner og offentlige Pengeinstitutioner. Man har stadig fra Judenrigsministeriet givet Tilfælde til, at saadanne Bestemmelser optoges i Laanekontrakter, og det er ganske naturligt, fordi Laangiveren derigennem faar en større Betryggelse og saaledes ogsaa i Virkeligheden bliver i Stand til at byde billigere Laanevilkkaar. Der er ikke det mindste at risikere derved. Denne Bestemmelse kommer jo kun til Anvendelse i et Tilfælde, som ikke paa nogen Maade skal indtræde og ikke bør indtræde, nemlig det, at Kommunen misligholder sin Forpligtelse. At en Kommune her hos os skulde komme til det Standpunkt, at den ikke kunde opfylde Laanevilkkaarene for de Laan, Kommunen har optaget, er noget, som vi heldigvis ikke behøve at se hen til som noget nær